

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมะ สิ่งที่จะออกจากธรรมต้องออกมาจากหัวใจ ถ้าหัวใจที่ประเสริฐแล้ว สิ่งที้ออกจะเป็นธรรม จะเป็นสังฆธรรมที่สะอาดบริสุทธิ์ แต่จิตใจที่หมักหมม จิตใจที่มีแต่ต้นหาความทะยานอยากแสดงธรรมออกมามันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง ถ้าเบื้องหน้า เบื้องหลัง เบื้องหน้าก็เป็นผู้ที่เสียสละ เบื้องหลังคอยแต่รอจังหวะจะหยิบฉวยโอกาสไป แต่เบื้องหน้า เบื้องหน้าเป็นผู้เสียสละ ถ้าเบื้องหลัง ถ้าจิตใจผู้ที่ไม่เป็นธรรม

ถ้าจิตใจที่เป็นธรรมนะ จิตใจที่เป็นธรรม จิตใจเป็นความสะอาดบริสุทธิ์จากหัวใจนั้น ความสะอาดบริสุทธิ์จากหัวใจนั้น กว่าที่มันจะสะอาดบริสุทธิ์ได้มันต้องมีมรรค มีญาณ มีเหตุมีผลในหัวใจอันนั้น ถ้าไม่มีเหตุมีผลในหัวใจดวงนั้น มันจะทำให้สะอาดบริสุทธิ์เป็นไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะคนเกิดมามีอวิชชา คนเกิดมามันมีอวิชชาคือมีความไม่รู้มันถึงได้พาเราเกิดมาไง

พอเราเกิดมานะ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาใช้ใหม่ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมานี้เราภูมิใจว่าเราเป็นมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐไป เป็นสัตว์ประเสริฐแล้วเราได้ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ถือตัวถือตนว่าเรามีความรู้ ความรู้ของเราเนาะ ความรู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าไปสอนคนอื่น แต่ตัวเองไม่เคยสอนตัวเองเลยไง เห็นไหม

ถ้าจิตใจมันไม่สะอาดบริสุทธิ์ มันไม่สะอาดบริสุทธิ์เพราะอะไร เพราะมันมีอวิชชา มีความไม่รู้ในตัวมันเอง ไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาเที่ยวไปสอนคนอื่น เที่ยวไปชี้หน้าคนอื่นไป แต่ในหัวใจของตนไม่เคยดูแล ไม่เคยรักษาหัวใจของตนไป นั่นนะหัวใจที่ไม่สะอาดบริสุทธิ์พูดสิ่งใดไปมันมีเบื้องหน้า เบื้องหลัง

ถ้ามันมีความสะอาดบริสุทธิ์ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ความสะอาดบริสุทธิ์เกิดมาจากไหน เกิดมาจากมรรคจากผลนั้น เกิดมาจากศีล สมาธิ ปัญญาที่ได้สะสมขึ้นมา ได้ทำลายอวิชชาในใจดวงนั้น อวิชชาในใจดวงนั้นมันได้สลายไปจากใจดวงนั้น มันถึงเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดบริสุทธิ์นี้เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาด้วยความตรากตรำ

คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธสาหัสอันนั้นได้
กระทำอันนั้น ได้กระทำอันนั้นจนใจอันนั้นมันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาได้ ความสะอาดบริสุทธิ์นี้
ขึ้นมามันมีแต่ความเมตตา คำว่า “เสียสละ” เสียสละเพื่อนำใจต่อกัน

ให้เสียสละ เสียสละ เวลาเสียสละ คุณสิ พระเขาก็ตัดใส่บาตร ทำไมของเราล้อมไปหมด
ด้วยขนมนมเนย

ขนมนมเนยเป็นการเสียสละของเรา เราเป็นหัวหน้า เราต้องดูแลใจ เราดูแลของเรา สิ่ง
ที่เราเก็บของเราไว้ เราเก็บของเราไว้ เพราะมันเป็นน้ำใจของเรา เราเอาไว้แจกเด็ก เราจะแจกเด็ก
แจกเด็กตามโรงเรียนประชาบาล แจกเด็กที่ขัดสน เด็กที่มันไม่มีจะกิน เวลาเราเอาไปแจก เราให้
คนไปแจก ใ้อโฮ! เด็กมันได้ มันมีแต่ความชื่นใจของมัน มันฝากขอบคุณมา เด็กๆ มันฝาก
ขอบคุณมา มันไม่เคยเห็นไม่เคยพบของอย่างนี้

นี่เราไปแจกเด็ก แจกเด็กไป ถ้าไปแจกเด็กๆ ทำไมหลวงพ่อก็ไม่สั่งซื้อจากโกดังมาแจก
เอาจากโรงงานมาแจกก็ได้ ทำไมต้องมาแจกของของคนอื่นไปแจกล่ะ

นี่ไง เพราะความเห็นแก่ตัวหรือความไม่เห็นแก่ตัวใจ เวลาจะเอาหน้า เอาของคนอื่นไป
เอาหน้าใช้ใหม่ ของของคนอื่นใจ ของคนที่เสียสละ แล้วตัวเองก็มาหยิบขวยไปเสียสละให้คนอื่น
ใช้ใหม่...นี่เวลาคนคิดคิดไปอย่างนั้นใจ แต่เราเห็นว่ามันเป็นประโยชน์

เวลามันเป็นประโยชน์ เห็นไหม เวลาเราบิณฑบาตนะ เวลาเราศึกษาธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระต้องมักน้อยสันโดษ เวลาธุดงค์วัตร หน้าวัดนี้เกือบร้อยบาตร
วันๆ หนึ่งนะ แล้วชาวบ้านเขาใส่บาตรเขาก็กินทานใจ แล้วเขามาสารภาพกับเราใจ เขา
กินทานใจว่าพระฉันไม่หมดหรอก แล้วพระชีโลภ บิณฑบาตแล้วบิณฑบาตอีก เขาคิดจิตใจ
มาก เขาก็ตามเรามา ตามมาที่นี้แหละ แล้วเขาก็เห็นเราทำอย่างนี้ แล้วเขาก็ตามไปดูบนโต๊ะ
ตามไปดูถึงที่สุดใจ

เขาบอก ใ้อโฮ! ข้าวแม้แต่เม็ดเดียวก็ไม่ให้เสียหายเลย ทุกอย่างเราตัดใส่บาตรของพระ
แล้ว ก็ให้ประชาชนได้ทานอาหาร ทานอาหารเสร็จแล้ว ของของเรานั้นก็เพื่อคนงานของเรา
คนงานที่ทำงานในวัด เหลือจากคนงานแล้วเราก็แจก แจกไป เหลือแต่เศษอาหาร เราก็หมักเป็น
ปุ๋ย

เราทำของเราเป็นประโยชน์หมด ที่จิตใจเป็นธรรม แต่กิเลสตัณหาความทะยานอยากมัน
ไม่เห็นด้วย มันพยายามว่า ถ้าเสียสละต้องเสียสละกันเอาหน้าเอาตา เสียสละกัน โลก เวลา
กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันเห็นแก่ตัวของมันใจ ถ้าเห็นแก่ตัวของมัน ความเห็นแก่ตัวของมัน

อยู่ที่การกระทำนั้น ถ้าเราเห็นจริงหรือเปล่า ถ้าไม่เห็นจริงหรือเปล่า ความคิดความเห็นของมัน เห็นไหม พระทำไมโลภมาก พระทำไมโลภมาก

พระก็มาจากคน คนเรานะ ปัจจัย ๔ ดุสิต ถ้าเรารู้จักความประหยัดมัธยัสถ์นะ ที่นอน เรา กินนอนแค่ที่นอนเราเท่านั้นแหละ บ้านหลังใหญ่หลังโตเอาไว้ให้คนใช้มันนอน บ้านหลังใหญ่หลังโตเอาไว้ดูแลรักษา มันก็แค่นั้นนะ แต่คนมันคิดไม่ได้ ด้วยความศกดีศรีใจ นี่ไง ดูเวลาขรवास เขากินอาหาร กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อกาม กินเพื่อศกดีศรี

แต่เวลาพระฉันเพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิต ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า เหมือนล้อเกวียน หยอดแค่น้ำมันไม่ให้มันมีเสียงดังเท่านั้นนะ ดำรงชีวิตนี้ไว้ ดำรงชีวิตนี้ไว้ทำไม ดำรงชีวิตนี้เพื่อประโยชน์ใด ประโยชน์กับใคร ประโยชน์กับตัวเองก่อน ตัวเองนะ ทำภักติกิจเสร็จแล้วเข้าสู่โคนไม้ เข้าสู่เรือนว่าง ผู้ที่ได้มานสมาบัติเข้ามานสมาบัติ ผู้ที่มีสติปัญญา ยกขึ้นวิปัสสนา ผู้ที่กระทำ ผู้ที่สิ้นกิเลสแล้วอยู่ในวิหารธรรม

ผู้ที่สิ้นกิเลสแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาตลอดชีวิต หลวงปู่ขาว ครูบาอาจารย์เราท่านภาวนาของท่าน พระอรหันต์ท่านอยู่ในวิหารธรรมของท่าน การภาวนาของท่านคือเครื่องยันต์ของท่าน ท่านดูแลรักษาของท่าน ร่างกายของท่านเพื่อทำให้ร่างกายของท่านสมดุขของท่าน ท่านมีความสุขของท่านนะ ท่านมีความสุขของท่าน ท่านมีความสุขของท่าน จิตใจที่เป็นธรรมๆ เห็นไหม ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้

ที่นี้การที่ว่า การที่เขาสะสม การที่เขาอะไร ดูเจตนา แล้วเวลาของเรา บอกให้ทุกคน เสียสละ ทุกคนเสียสละ ใจหัวหน้าเห็นแก่ตัวสะสมไว้เต็มเลย

สะสมไว้ให้คนอื่น คนเราก็แค่อิมปากอิมท้องเท่านั้นแหละ แคปากเดียวท้องเดียว เหมือนกันหมด แต่หัวใจที่เสียสละไง ถ้าหัวใจที่ไม่เสียสละ การเสียสละก็เสียสละเฉพาะของตนเอง เอาไว้แต่พรรคพวกของตน เอาไว้แต่กลุ่มชนของตน เอาไว้แต่พวกของตน

นี่ไม่ใช่ เวลาเราให้ไปแล้วนะ เราไม่รู้ไม่เห็นว่าเป็นไปไหน ออกจากเราไปแล้ว ผู้ที่ดำเนินการไปเอง จะไปโรงเรียนไหน จะไปชุมชนไหนนั่นเรื่องของเข เรื่องของเขา แต่มันมีหนังสือตอบรับมาตลอด หนังสือตอบรับมา เด็กที่มันได้ เราปล่อยไป พวกเราอิมหน้าสำราญกันอยู่แล้ว มันเหลือแล้วเราถึงลือกไว้ ถ้าไม่เหลือ เราไม่ลือกไว้หรอก

นี่พูดถึงว่าเวลาน้ำใจ น้ำใจนะ แต่น้ำใจถ้าคนเขามองเขาบอก ใจโง่! เพราะอะไรนะ เพราะพฤติกรรมกระทำกับคำพูดมันขัดแย้งกัน คำพูดบอกให้เสียสละๆ ดุสิต มันรอบตัวเลย มันเสียสละตรงไหน เสียสละทำไมรอบตัวเลย พวกนั้นนั่งกันตัวเปล่าๆ นี้รอบตัวเลย มันเสียสละตรงไหน

พฤติกรรมกับคำสอนมันขัดแย้งกัน มันขัดแย้งกันด้วยวัตถุ แต่มันไม่ขัดแย้งกันด้วยนามธรรม ด้วยหัวใจที่เป็นธรรม หัวใจที่เป็นธรรมนะ เพราะพอพ้นจากมือเราไปก็จบ เดี่ยวพอนั่นเสร็จแล้ว พ้นจากมือเราไป ทุกคนจะจัดการไป นี่พูดถึงว่า ถ้ามันไม่มีลับลมคมใน มันจะไม่มีลับลมคมในนะ

จากใจดวงหนึ่งสู่อีกดวงหนึ่ง เราแสวงหาครูบาอาจารย์ เราต้องแสวงหาครูบาอาจารย์ จากใจที่เป็นธรรมใช้ไหม ถ้าเราแสวงหาครูบาอาจารย์จากใจที่ไม่เป็นธรรม คำสอนนั้นมันเจือไปด้วยอวิชชา มันเจือไปด้วยสมุทัย เพราะคนสอนมันล่งเลงสงสัย ความล่งเลงสงสัยเพราะเกิดมีอวิชชาในใจของตน เพราะเกิดความไม่รู้ในใจของตน มันเกิดความล่งเลงสงสัย แต่เวลาสอนๆ ไปสอนด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน แล้วเรา เขาสอนมา สอนด้วยเทคนิคทักษะของเขา ทักษะของเขามันมีอวิชชา มีความไม่รู้ นั่น เอาความเป็นจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาสอน แต่ด้วยทักษะที่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ทักษะที่ไม่เป็นธรรมไป เวลาเราประพฤติปฏิบัติไปมันก็มีความขัดแย้ง เวลาประพฤติปฏิบัติไปมันจะมีความขัดแย้ง มันไม่มีขมิมาปฏิบัติแล้วเราจะไปถามท่านว่า “ทำไมอาจารย์สอนอย่างนี้ล่ะ”

“อ้าว! ก็พระไตรปิฎกบอกไว้ว่าอย่างนั้น” เวลามันอ้าง “ก็ตำราบอกไว้ว่าอย่างนั้น ตำราบอกไว้ว่าอย่างนั้น”

ตำราบอกไว้ว่าอย่างนั้น ตำราเขาบอกว่า ปริยัติเขาให้ปฏิบัติ ปฏิบัติรู้จริงเห็นจริงแล้วค่อยมาสั่งสอนเขา เวลาเราศึกษามา ศึกษาเพื่อมาปฏิบัติ แต่ไม่ปฏิบัติไง ศึกษามาแล้วก็จะไปสั่งสอนเขา ไม่สั่งสอนตนไง เวลาตนเองไม่รู้จักสอน ตนเองไม่รู้จักมรรคไม่รู้จักผล ตนเองไม่รู้จักมีการกระทำ จิตใจอันนั้นมันถึงแค่รำหมองไป

จิตใจดวงนั้น ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเราไง ถ้าเราฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะเป็นความจริงในใจของเรา ถ้าความจริงของเรา ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ธรรมสภาจตุธา เอตมมฺงคฺลฺมฺตฺตมฺ เวลาคูรูบาอาจารย์ของเราท่านสนทนาธรรมๆ สนทนาธรรมเพื่อเหตุนี้ สนทนาธรรม ใครทำสมาธิได้ สมาธิเป็นอย่างไร ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ อวกาศมันก็ว่าง ว่างๆ ในตุ่มในใหม่มันก็ว่าง ว่างๆ ว่างๆ อย่างไร

ว่างๆ มันต้องมีเหตุผลสิ ว่างๆ ตัวเราต้องมีสติสัมปชัญญะสิ เราเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เราไม่รู้จักทรัพย์สินมีมูลค่าอย่างไรหรือ ถ้าเราไม่มีปัญญา ไม่มีสติปัญญา รู้จักมูลค่าของทรัพย์สินนั้น เราจะรักษาทรัพย์สินนั้นไหม ทรัพย์สินนั้นมันมีค่าขึ้นมา ทรัพย์สินมันมีค่ามากน้อยขนาดไหน

สมาธิ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อปัปนาสมาธิ มันจะมีมูลค่า มีคุณค่ามากน้อยขนาดไหน ถ้าเรามีขณิกสมาธิ มันเข้าชั่วคราวๆ พอความสงบเข้าสู่ความระงับเท่านั้น เราจะทำเพื่อประโยชน์ขึ้นมามันทำเพื่อประโยชน์ขึ้นมาไม่ได้ แต่ถ้าเราสะสมขึ้นไปให้มูลค่ามันเพิ่มขึ้น มันมีกำลังมากขึ้นเป็นอุปจารสมาธิ อุปจารสมาธิมันมีกำลังของมัน มันสามารถยกของได้ มันสามารถยกหัวใจขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ถ้ามันยกหัวใจขึ้นสู่วิปัสสนา นั่นนะอุปจารสมาธิ มันเกิดปัญญาขึ้นมา

ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ถ้าเกิดปัญญา เราพิจารณาของเราแล้ว พิจารณาไปแล้วกำลังมันไม่พอ กำลังมันไม่พอ เหมือนมีดของเรา วัตถุของเรา สิ่งของของเราที่ใช้ประโยชน์ มันใช้ประโยชน์ มันไม่สมประโยชน์ มันใช้ไม่ได้ มีดของเรามันไม่คม มีดของเรามันทื่อ มีดของเรามันใช้ประโยชน์ไม่ได้ เราก็ต้องกลับมาทำความสะอาดของใจให้มากขึ้น ถ้าทำความสะอาดของใจให้มากขึ้นเพื่ออะไร เพื่อลบมูลค่า เพื่อความมีค่าของมันให้มากขึ้น ถ้ามีมากขึ้นขึ้นไป ถ้ายกสู่วิปัสสนา ถ้าทำไม่ได้ กลับมาทำอปัปนาสมาธิ อปัปนาสมาธิเพื่อให้จิตมันสงบระงับเข้ามา

ถ้าคนที่มันทำมันไม่รู้จักมูลค่า ไม่รู้จักคุณค่า ไม่รู้จักสิ่งใดเลย มันจะมีคุณค่าตรงไหนละ คุณค่าของมันต้องมีคุณค่าของตัวเองมันเองสิ คือ สมาธิ ปัญญา

คือ สมาธิ ปัญญา มันเป็นทฤษฎี เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลามันจะเกิดกับเรานะ คนเรานะ สมบุคสมบันทุกซๆ ยากๆ แต่ถ้าเราฝึกหัดของเรา พอมีสติ มันทันความคิดเรา ความคิดที่มันเกิดที่มันเผลาจนเรามันดับหมดเลย ดับเพราะอะไร เพราะสติมันเท่าทัน สติมันเท่าทันนะ เหมือนคนมีสติ คนมีสติ ไฟๆ เราจะไปตระครุบไฟไหม เราจะไปจับไฟไหม ถ้าเรารู้ว่าไฟ เราก็ยืนห่างๆ สิ ถ้ารู้ว่าไฟ เราก็เดินหลีกเลี่ยงมันไปสิ นี่ไง ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะ มันรู้ทันอย่างนั้นนะ ถ้ามันรู้ทันอย่างนั้น จิตมันจะเสวยอารมณ์ใหม่ จิตมันจะเข้าไปหาความทุกข์ใหม่ นี่ถ้ามันมีมูลค่าในตัวของมัน มันมีการกระทำในตัวของมัน นี่สติ

แล้วถ้าทำความสะอาดของใจเข้ามา มันมีสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิมันก็จิตตั้งมั่น จิตมันอบอุ้มใจ จิตธรรมดานี้แหละ จิตเหมือนเด็กน้อย เด็กน้อยไปทิ้งไว้ที่ไหนมันจะร้องไห้ มันจะไม่มีที่พึ่งที่อาศัยของมัน ผู้ใหญ่ไปอยู่ที่ไหน ผู้ใหญ่กลับบ้านได้

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันพิจารณาเข้ามา มันไม่ต้องพึ่งพาอาศัยใคร จิตที่ไม่พึ่งพาอาศัยใครก็จิตปัจจุบันนี้ เวลาจะนึกคิด จิตมันอยู่ที่รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ จิตไปอยู่ที่สัญญาอารมณ์ จิตมันอยู่ที่สังขารปรุงแต่ง จิตมันไปอยู่ที่นั่นหมดเลย เหมือนเด็กน้อยมันต้องพึ่งพาอาศัยเขาหมดเลย มันรักษาตัวมันไม่ได้เลย แล้วเราหัดพุทโธๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ แล้วมันพึ่งพาอาศัยตัวมันได้นะ มันก็ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยใครเลย สัมมาสมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตที่ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

กรรมฐาน ๔๐ ห้อง พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ มรณานุสติ เทวดานุสติ เราฟังพาอาศัยหมด เราฟังพาอาศัยพุทธะ เราฟังพาอาศัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธานุสติ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ อานาปานสติ ฟังพาอาศัยลมหายใจ ฟังพาอาศัยลมหายใจ คนที่ภาวนาเป็น

คนที่ภาวนาไม่เป็นไม่รู้ อานาปานสติเป็นอย่างไร ลมเป็นอย่างไร ก็ลมพายุไป ลมพายุอยู่ข้างนอกนั่น แต่ถ้าจิตมันเกาะลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ฟังพาอาศัย จิตที่ยังฟังพาตัวเองไม่ได้มันให้กิเลสค้นหาความทะยานอยากจุดกระชากมันไป ความคิดร้อยแปดทุกข์ทั้งนั้น ทุกข์ด้วยค้นหาความทะยานอยาก

แต่เราก็ใช้ความคิดเหมือนกัน ความคิดที่มันสกปรกนี่ แต่ให้ระลึกถึงพุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ คือกรรมฐาน ๔๐ ห้อง วิธีการทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ เราก็ฝึกหัดใจของเราเนาะ ที่มันฟังพาอาศัยใครไม่ได้เลยก็มาฟังพาอาศัยพุทธะ มาฟังพาอาศัยกรรมฐาน ๔๐ ห้องนี้ซะ ฟังพาอาศัย แล้วถ้ามันทรงตัวได้ อุปลารสมาธิ อัมปนาสมาธิ ไม่ต้องฟังพาอาศัยใครเลยสมาธิตั้งมั่น ไม่ต้องฟังพาอาศัยใครเลย แล้วสุขสงบเย็น

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ความสงบระงับอันนี้มีความสุขมหาศาล มีคุณค่าที่โลกเทียบไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดเทียบมูลค่าอย่างนี้ได้ มูลค่าอย่างนี้มันมีมูลค่าอยู่ในจิตของคน แล้วถ้าเขายกขึ้นสู่วิปัสสนา บุคคล ๔ คู่ ใจดวงหนึ่งเป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่ ใจดวงนี้เป็น บุคคล ๔ คู่ เป็นบุรุษ ๘ เพื่อพ้นจากมรรค ๔ ผล ๔ ขึ้นไปเป็นนิพพาน ๑ มันเป็นความมหัศจรรย์ขนาดไหน

แต่เราก็ศึกษาดำร่ากันเท่านั้นเองไง ดำร่าบอกไว้อย่างนี้ แต่เป็นอย่างไรไม่รู้ ก็สอนตามดำร่า ดำร่าบอกอย่างนี้ ก็ดำร่าบอกไว้ ไม่มีใครรู้ แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นจริงขึ้นมา มันมีมูลค่าจริงใจ นี่มันมีมูลค่าจริง

เริ่มต้นความคิดทุกข์ๆ ยากๆ นี่แหละ แต่ความคิดทุกข์ๆ ยากๆ ถ้ามันได้ชำระล้างสะอาดแล้วมันจะสะอาดบริสุทธิ์ของมัน ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ มันก็เอาความคิดนี่แหละ แต่ความคิดที่สะอาดบริสุทธิ์เอามาใช้ประโยชน์ไฉ่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมา ๔๕ ปี เวลาท่านสื่อสารกับเราด้วยมุขปาฐะคือพูดด้วยปาก มันก็เป็นคำพูดนี่แหละ แต่คำพูดที่จากใจที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ แต่ใจที่มันยังสกปรกโสมมอยู่นี่ไง มันพาให้คำพูดมันบิดเบือนไป พาให้คำพูดมันเป็นสารพิษไป คำพูดมีแต่ถากถางคนอื่นนี่ แต่ถากถางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำพูดของครูบาอาจารย์มันถากถางกิเลสเนาะ มันถากถางความเศร้าหมองเนาะ

ไอ้ที่มันทุกข์ๆ อยู่เนี่ย เวลาเราบ่นกันว่าทุกข์ๆ ไปปรึกษาครูบาอาจารย์ก็บอกไม่ถูก แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ได้กำจัดทุกข์นั้นแล้ว ได้สละคายมันแล้ว ได้ทำลายมันแล้ว ทำไมท่านบอกเราไม่ได้ เวลาท่านบอกเราได้ขึ้นมา ท่านก็บอกว่า เริ่มต้นครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านบอกเราทำความเข้าใจของเราเข้ามาก่อน ถ้าใจสงบแล้ว เครื่องมือของเรา เราจะใช้สอยเครื่องมือแพทย์ต้องบอกก่อนนะ มันมีเชื้อโรค ไปผ่าตัดตายหมดนะ เครื่องมือที่จะใช้ เราจะทำหน้าที่สิ่งใดเครื่องมือ เราได้เตรียมพร้อมหรือยัง เราจะทำหน้าที่การงาน เราได้เตรียมพร้อมมีเครื่องมือบ้างหรือยัง

ถ้าไม่มีเครื่องมือจะไปทำงานอะไร ก็นั่งมองไป จินตนาการเอาไป แล้วก็คิดว่างานฉันเสร็จแล้วไง กองอยู่นั้นไม่มีอะไรยับเลย แต่ถ้าทำความเข้าใจของเราเข้ามาก่อน เครื่องมือของเรา เครื่องมือของเรา เราอบ เราทำความสะอาด เราเตรียมพร้อม แล้วเครื่องมือนี้ จิตแก้จิต จิตดวงนี้มันจะเข้าไปชำระ เข้าไปสะสาง เข้าไปสำรวจ เข้าไปคายตัวมันไป

ภวาสวะ เวลาเราบอกว่า ความรู้สึกนึกคิด ความคิดทำให้เราทุกข์เรายากไป แต่จริงๆ ความคิดมันเกิดที่ไหน ความคิดมันเกิดจากจิต ความคิดของเราเกิดจากหัวใจของเรา ความคิดของคนอื่นเกิดจากใจของคนอื่น ใจดวงนั้นคือภวาสวะ ใจดวงนั้นคือภพ ใจดวงนั้นคือโลกทัศน์ ใจดวงนั้นเป็นเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาแล้วมันจะเข้ามาสู่ตรงนั้น แล้วมันจะไปทำลายตรงนั้น มันจะเป็นประโยชน์กับตรงนั้นไป

ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ เราชวนขวยกันมา เราเสียสละทานๆ เสียสละทานขึ้นมา ก็เพื่อมีโอกาสได้ฟังธรรมอย่างนี้ ฟังธรรมอย่างนี้แล้วก็ย้อนกลับมา ผู้พูด กาลามสูตร จริงไหม คนพูดนะมันทำเป็นหรือเปล่า คนพูดที่มันสอนมันโง่หรือมันฉลาด ถ้ามันโง่มันก็จะพาฝูงโคนันลงไปสู่วังน้ำวน มันจะพาพวกนักปฏิบัติมันลงไปสู่ความตายทั้งหมด ลงสู่ไม่มีมรรคไม่มีผล ถ้ามันฉลาดมันจะพาฝูงโคนันขึ้นฝั่ง มันจะพาหัวใจมันให้พ้นจากความครอบงำของอวิชชา มันจะพาหัวใจดวงนั้นขึ้นสู่สัจธรรม มันจะพาหัวใจดวงนั้นขึ้นไปสู่ความเป็นจริงไป

ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา แล้วเราฟังธรรมแล้ว ถ้าจิตใจมันฟังนะ จิตใจมันลงใจแล้วรับฟัง รับฟังแล้วเอาไปพิจารณา อย่าเชื่อ เพราะมันไม่ใช่สมบัติของเรา ก็ฟังขามา ก็เด็กๆ พ่อแม่มันเล่านิทานให้ฟัง แล้วมันก็นอนหลับสบาย

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการให้ฟัง จำไว้ แล้วไปไตร่ตรอง แล้วไปแยกแยะ เอาแต่เนื้อๆ ของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นแยกแยะ นั่นนะคือปัญญาของตน ปัญญาของตนฝึกหัดขึ้นมา ให้มันแยกให้มันแยะ ให้มันพิจารณาของมันเพื่อประโยชน์กับใจดวงนั้น ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อจากศีล สมาธิ ปัญญา กับใจดวงนั้น เหวี่ยง